

Fyrsta atombumban skuldi oyða Berlin

HEIMSINS FYRSTA ATOMBUMBA SKULDI TVEITAST EFTIR HOVUÐSBORG HITLER — BERLIN. TAÐ VAR ROOSEVELT, FORSETI, IÐ FYRSTUR KOM VIÐ HESUM UPPSKOTI — MEN BARDAGIN Í EUROPU ENDAÐI. AÐRENN HIN FYRSTA BUMBAN VAR LIÐUG GJÖRD. OG TESS-VEGNA VARÐ EINKI BURTUR ÚR HESUM ÆTLANUM

»VIT NOYÐAST AT TVEITA HANA NIÐUR YVIR TÝSKLAND«

Henda frásagn kom í fyrstu sýtu í einari oddagrein í »Project Manhattan« við Leslie Grove, herleiðara, sum keldu. Hann hevur sagt frá, at Roosevelt nýggjarsaftan 1944, tá teir enn hovdu eitt hálvt ársarbeiði eftir, hagar til bumban var liðug, segði honum: — Vit noyðast helst at tveita hana tíður yvir Týskland

Roosevelt var tá stórliga í dop, sjálvir hildu seg hava tapt (tað urhuga um slagið í Ardennunum, hevur ein seinri sæð í teirra dagsum týskarnir tó um hetta mundið bókum). Hann bar ótta fyri nýggj-

um trupulleikum og dugdi onga sanna loysn at siggja útán — atombumbuna.

Ein annar amerikanakur offiserur, S. Marshall, herleiðari, sigur nú, at ætlanin vóru komnar nógv longur, enn Grove visti um at siga. Grove hoyrði ongatið meira um bumbumálina í Týsklandi.

Tá Marshall hitti herleiðslustjóra Eisenhowers, Walter Smith í Paris dagin eftir, at Hiroshimabumban var tveitt, segði Smith:

— Hetta kemur aldeilis ikki óvantað fyri meg. Eg havi leingi víta, at atombumban var til. Hovudmálið var Berlin

Hvat kann væntast?

Sum kunnugt hevur Niels Arup landsrættarsakførari o. fl. leingi havt ætlan at seta á stovn stórt idnaðarvirki á Tvøroyri, men hevur tverri mott móttøðu m. a. frá Føroya landsstýri.

Við teirri fyrru ætlanini varð hildið neyðugt at tryggja sær loyvi til uppiskoytisfisk frá útlendskum skipum. Henda fyrra ætlan Arups motti harða móttøðu, og grundaði landsstýrið sín illvilja móti tí stóráætlan við, at lógin ikki loyvi útlendskum veiðiførum at landi í Føroyaskari havn, hóast tað var hvørjum mansbarni þúra greitt, at tað als ikki bara var av uppiskoytis fiskinum, landsstýrið setti seg so hart imóti, men av heilt aðrari orsök. Hetta við at nokta loyvi til uppiskoytisfisk, var sjálvandi góð umbering fyri landsstýrisins harðrendu stóðu. Sannleikin var hann, at tað sum umráddi, var at seta seg so hart imóti ætlan Arups, at hann þúra læt vera við at hugsa um at seta nakað virki á stovn á Tvøroyri, eydnaðist tað, var nógv vunnid. Ábyrgdina við at sýta virkismøguleika á Tvøroyri ella í Suðuroy, varð minni hugsað um.

Men tibetur hava vit alla tíðina síðan tá verið vitandi um, hóast móttøðu landsstýrisins, at vinnulivsmaðurin Arup ikki hevði slept virkisætlan síni og hevur nú aftur verið sjálvur triði á Tvøroyri fyri at samráðast við sóknarstýrið um byggilendi, og hetta gekk tibetur í lag.

Hesa ferð er so ikki hugsað um útlendskan fisk, men at allur fiskurin skal veiðast undir føroyskum flaggi. — So er ikki tað hesa ferð til hindurs.

Nú skuldi henda virkisætlan ligið so væl fyrri, at allir móguleikar skuldu verið fyrri, at henda so týðandi ætlan kann gerast veruleiki, um ikki ein hvør steinur verður lagdur í vegin, hvat ikki er óhugsandi, tí royndirnar eru alt annað enn góðar av okkara myndugleikum.

Enn nýtist kanska ikki at verða ilgitt — men? —

Í samband við hesa ætlan skrivar »14. September« nr. 83 grein, sum hann nevnr »LANDSSTYRIÐ OG SUÐUROYGGIN«: Á Tvøroyri og í Vági verður arbeitt við ætlanum at seta virki á stovn — øðrum enn teimum hjá Arup advokati. Liggur ikki nakað dult í hesum seinastu orðum, sum ikki er heilt ringt at skilja?

Annars kundi tað verið forvitnisligt at fingið at vita nakað um tær ætlanir á Tvøroyri og í Vági, sum sipað verður til. Her á Tvøroyri kenna vit einki til slikar; men móguliga eru tað fjarir dreymir, sum teir »sjálfstýrislandsstýrið« nú hevur droymt um í try á.

Eisini kann tað vera vert at merkja sær hesi orð í somu grein: Tá ið saman um kemur, verða tað teir stovnar, ið skulu lána pening til hetta virkið, ið fara at avgera, um teir halda tað vera so væl undirbyggt, at teir tora at lána tí pening.

Nú verður biðað í tolni eftir einum positivum úrsliti, so fæst at siggja, um okkara myndugleikar tora at átaka sær so stóra ábyrgd at drepa hesa ætlan einaferð enn.

Alt ber til, tað hava vit sæð.

Kann tað tó hugsast?

At virkisætlanir av einum hvørjum slag krevja kanningar og fyrirreikingar er sjálvsagt, men einaferð verða allar kanningar liðugar, men so er ikki við teimum kanningum, sum landsstýrið hevur boðað frá, tí longur enn til kanningar sýnist tað ikki at bliva, negativari kann tað ikki vera.

Suðuroyingur.

Hvar? Hvør?

(6)

FØROYA
BANKI

SKULA TIT
BRÚKA BIL

persónkoyring ella skúla-
koyring, so snarið tlf. 3456

Alexander Dalfoss